

mišljenja je zelo ljubil slovnico in zahteval od svojih učencev, da se je temeljito poprimajo. Poučeval je seveda v drugih letnikih zemljepisje in zgodovino. Na sploh je podaval vsako snov jedrnat in jo zaokrožil ter skušal in ponavljati tako dolgo, da jo je — nolens volens — moral obvladati najmanj nadarjeni in marljivi dijaki. Mi Slovenci smo bili vsak poedini njegov »Sorgenkind«. Za maturo se je vedno bal, da bi »ne kosila preveč slovenskih glav«. Profesor Pirc je bil prava »kranjska duša«: ujezil se je silno, če je videl nedopustno lenobo ali brezbriznost kogar izmed nas Slovencev do študija slovenskega jezika. Toda vsak preobrat ga je izredno razveselil. — Ko se je bližala matura, nam ni bilo treba se za slovenščino več pripravljati, zakaj snov smo obvladali dodobra, saj smo jo tekom šolskega leta v koncijskih stavnkih ponavljali. Predvsem je predaval, kar je bilo potrebno vedeti, izpuščal vselej nebitvenosti, zakaj predobro se je zavedal, da to tvori le spominski balast, ki deluje kvarno na umsko jasnost in preglednost. Da, da, klenost in ponazorovalna sposobnost sta v visoki meri dičili Pirca kot učitelja! Moj Bog, zakaj si se moral pod ogromno težo nezasluzene boli zgruditi? Nikogar ni, ki bi nam zamogel izravnati tugo iz naših src, ker si ostavljal to zemsko življenje tako zarano! — Blagi rajni ravnatelj zlata slovenska duša! Zapustil si v naših žalostnih dušah s svojim učenjem in s svojim življenjem najsilnejše spomine! Zato spavaj sladko v slovenski zemlji, ki si jo tako neizmerno ljubil! — Albin Spreitz.

— Službenec dopisovanja se ne sme izrabljati za privatne svrhe. Dogajali so se slučajji, da so se med uradnimi dopisi pošiljali tudi privatni spisi, zato je ministrstvo prosvete izdalo po nalogu ministrstva za pošto in brzojav strogo nalog, da se zloraba uradnega, poštne prostega dopisovanja ne sme več vršiti.

— III. književna tombola Jugoslovenske Maticе. Dne 4. t. m. sta bili izžrebani prvi dve številki, in sicer 24 in 7. Kdor je zadel obe številki v eni vrsti, t. j. ambo, naj pošlje dotično tablico na naslov Jugoslovenska Matica, Ljubljana, Seleburgova ul. 7/II. in naj javi obenem svoj naslov. S temi številkami bo predvidoma zadetih več amb nego je dobitkov. V tem primeru se bo vršilo dne 10. t. m. še podrobno žrebanje za dobitke. Zato je poslani tablice najkasneje do 9. t. m.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in njim sorodne šole v pomladanskem terminu se prično na državnem moškem učiteljskem v Mariboru dne 20. aprila 1927. Pravilno kolekovane (20 in 5 Din) prošnje naj se potom šolskega vodstva in sreskega nadzornika predložijo predsedniku komisije do 10. aprila 1927. K prošnjam za dopolnilni izpit naj privije vsakdo tudi dosedanje izpričevalo usposobljenosti za poučevanje na osnovnih šolah. Podrobna navodila so nabita v vestibulu moškega učiteljskega v Mariboru.

— Članstvo logaškega okraja, ki se zborovanja ni udeležilo se obvešča, da je bilo na zadnjem zborovanju sklenjeno s primernimi prispevki vseh članov postaviti pokojnemu tov. Zalarju skromen nagrobni spomenik. Vsak član naj prispeva v ta namen 10 Din, kar naj se že marca skupno s članarino ali pa na posebni položnici nakaže društvenemu blagajniku. Članstvo naprošam, da se točno drži tega sklepa, da nam bode omogočeno zadevo urediti že pred koncem šolskega leta.

— Mesečnik »Ferjalna kolonija« s priložbo »Brda i more«, ki ga izdaja oblastni odbor Podmladka Rdečega križa, prinaša dobre informacije o ferjalnih kolonijah. Prosvetni oddelek priporoča ta list.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prično na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 29. aprila 1927 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji naj se predložijo po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravočasno obvestil, posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

— Slabe volje ste, ker slabo spite. Če pijete pravo kavo, ne more biti drugače. Prava kava prinaša vedno slabo spanje. Edini izhod je: pijte ŽIKO!

— Nove tiskovine za šolske nadzornike, upravitelje(ice) in učiteljstva in sicer: 1. spisek učiteljstva ki ima napredovati v osnovni plači in 2. prošnja za bolezenski dopust v zmislu najnovejših predpisov, je izdala Učiteljska tiskarna.

POZIV UČITELJSTVU IZ PRIMORJA.

Učiteljstvo, došlo iz Primorja v ljubljansko in mariborsko oblast, ki nima doslej še urejenega službenega (pravnega in gmotnega) položaja, pozivamo ponovno tem potom, da v lastnem interesu pošlje nemudoma, najkasneje do 20. marca potrebne podatke na naslov poverjeništvu.

Navesti je: 1. rojstni datum in kraj, 2. dosedanje pristojnost, 3. prvi nastop službe (čas in kraj), 4. datum odpusta iz Italije (zadnje službeno mesto), 5. tukajšnje nastavitve (čas, kraj, službeno razmerje), 6. datum in pot za dosego državljanstva (z navadno ali opcijsko prošnjo), 7. število službenih let, 8. števílo oseb, ki se upoštevajo pri odmeri draginjske doklade, 9. službene prejemke (mesečno), 10. prikrajšanje z ozirom na vsa službena leta, 11. vse event. prikrajške v pravem in gmotnem oziru.

Nekateri so podatke že poslali tov. Kodriču, Ribičiču in Pahorju, a niso še popolni. Navedeni podatki so nujno potrebni za vsak nadaljnji korak, česar naj se zavedajo v si prizadeži.

POVERJENIŠTVO UJU LJUBLJANA.

Enotna fronta učiteljstva z ostalim drž. uradništvom.

—pz Obligacijsko posojilo, ki ga je razpisala mestna občina v Ljubljani, je namenjeno za zidavo tako potrebnih stanovanjskih hiš in se obrestuje po 6%. Zveza državnih nameščencev poziva svoje članstvo na subskripcijo tega posojila, ker je od te akcije odvisno ali dobijo tudi mnogi državni nameščenci boljša stanovanja ali ne. Posojilo je povsem varno in se lahko odplačuje v obrokih.

—pz Ustanovitev odsekov. Na 2. seji Zveze državnih nameščencev so bili izvoljeni: tiskovni, gospodarski in odsek za pravno varstvo.

—pz Za prvi temeljni kamen uradniškega doma v Ljubljani je votalil g. Ivan Rostan ob priliki svoje 30-letnice 500 Din.

—pz Ponatis člankov iz »Našega glasa«. Na zadnji seji »Zveze« se je razpravljalo, ali ne bi kazalo ponatisiti člankov »N. G.« v političnih dnevnikih, a je prevladalo mnenje, da bi listi članke odklanjali, pač pa se priporoča članom tiskovnega odseka, da vsak piše v smislu skupnih zahtev o stanovskih vprašanjih v liste tiste stranke, ki ji pripada.

—pz Enoten statut za vse krajevne organizacije (okrožne skupine) je izdelala »Zveza državnih nameščencev«. Načrt je prikrojen točno v smislu novih pravil Zveze, ki želi, da bi ga okrožne skupine osvojile na občnih zborih.

—pz Zveza državnih nameščencev v Ljubljani je imela 5. t. m. po občnem zboru svojo 3. redno sejo. Seje sta se udeležila tudi zastopnika iz Celja in Maribora. Veliki župan je potrdil pravila, ki so bila sprejeta na občnem zboru. Organizacija enotne fronte vsega državnega uradništva lepo napreduje, pristopilo je društvo kazniškega osebja, sklenili so pristopiti tudi poštni nižji uslužbenci (700 članov), nadalje so se vzpostavili stiki s policijskimi nameščenci, finančno kontrolo ter gledališkimi igralci, v svrhu pristopa. Tudi druge skupine so že storile na občnih zborih sklepe za pristop. Tiskovni odsek je podal poročilo o konstituiranju ter predlog za izvolitev urednika »Našega glasa«. Soglasno je bil izvoljen dosedanj urednik g. Anton Adamič. Več zadev je bilo oddanih pravno-varstvenemu odseku.

Boj za svobodo in neodvisnost učiteljskega stanu.

Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Ljubljani.

V 7. številki lista »Edinstva« se v uvodnem članku »Centrala UJU in mi« zopet ponavljajo besede o mojem lanskem bivanju v Ljubljani, zopet se prepričava moj razgovor z drugim Jelencem in to zopet tako, kakor ni bilo. O tem sem podal izjavo že lani v »Učiteljskem Tovarišu«, in danes mi ni treba o tem več govoriti. Uduženje mi je vedno dražje, kakor vsak poedinec; slega dražja od cepanja.

Zal mi je, da drugovi pri »Edinstvu« o tem niso izpremenili svojega mnenja, a reči moram, kakor sem mislil tudi popreje,

da mi je oseba tovariša Jelena ipak draga in simpatična, brez ozira na to, kako on misli o meni.

Prosim, da to v svojem listu natisnite, za kar se Vam zahvaljujem

Vlada K. Petrovič, predsednik UJU.

Beograd, 1. marca 1927.

—e Izjava. Z ozirom na notico tov. Egidija Schiffrerja z Breznice v štev. 8. »Edinstva« izjavljamo podpisani delegati učiteljskega društva za srez Kranj, da je bil tov. Lapajnc od nas soglasno nominiran na sestanku v Podnartu za kandidata v ožji sosvet in ga tovariši radovljiškega okraja niso postavili, ker jih ni bilo na sestanku, na katerega so bili vabljeni. Ob isti priliki smo sestavili tostvarni zapisnik v svrhu poznejšega vsestranskega kritja. Pristavljamo, da se je tov. Lapajnc do skrajnosti branil kandidature. Sicer pa je v Celju do zadnjega vztrajal, naj namesto njegava vstopi g. ref. Rus. Na ostala izvajanja tov. Schiffrerja naj odgovori tov. Lapajnc sam. — Slapar, Rojc, Lovše.

—e Krivična premeščanja po čl. 71. »Edinstvu« z dne 25. februarja 1927 se za njegovo pozornost, da našteva med drugimi tudi moj slučaj premeščanja, prav iskreno zahvaljujem, samo ob nepravem času je prišlo z zadevo na dan, da bi prizadejim moglo s tem kaj pomagati. Prosim pa, da se v bodoče v takih ali podobnih slučajih moje ime ne nosi po časopisih, ker ne vidim in ne iščem zadoščenja za krivice v časopisu, nego si bom že sam vedel pomagati in obrniti se na merodajnejša mesta, kot pa so časopisne vrstice »Edinstva«. Čemu po nepotrebnem vzbujati neprijetne spomine na prestane krivice, nasprotno pa pri gotovih »tovariših« in njihovih pomagatih veselje na posrečeno »kolegijalno« intrigantstvo?! Te naj bi »Edinstvo« ožigosalo kot krivce, za kar je še čas, ne pa naše slučaje izrabljati za strankarski boj. — Niko Einspieler, šolski upravitelj v Dolu pri Ljubljani.

Učiteljstvo v drugih državah.

—td Konferenca za mirovno vzgojo v Pragi. Mednarodni urad za vzgojo s sedežem v Ženevi sklicuje svojo mednarodno konferenco za Veliko noč (18. in 19. aprila 1927) v Prago, kjer se bo razpravljalo o temi: »Kaj more storiti šola za svetovni mir?« O tej izredno aktualni temi bo govorilo več odličnih govornikov iz raznih držav. Program konference je tale: 1. Psihološka osnova mirovne vzgoje. (Prof. Bošvet). 2. Zgodovinske učne knjige. 3. Pouk o Zvezi narodov. 4. Zemljepis; medsebojno dopisovanje učencev in njih izmenjevanje; otroške kolonije. Konferenca nima nobene vnaprej fiksirane tendence ter bo lahko zastopana vsa svetovna razmišljanja. Mednarodni urad za vzgojo je povabil na to konferenco zastopnike učiteljstva iz mnogih držav, posebno pa želi sodelovanja vzgojiteljev iz Srednje Evrope, kjer je ta problem jako aktualen. Upajmo, da bodo tudi naše vzgojitelske organizacije zastopane. Kdor želi natančnejših podatkov o tej konferenci, naj se obrne na omenjeni urad (Geneve, 4, rue Charles Bonnet). Posebno priporočamo obisk konference učiteljem-Esperantistom, ker bo zborovalni jezik — esperantski, poleg drugih svetovnih jezikov.

Učiteljski pravnik.

—š Doznali smo, da je odtegnilo računovodstvo nekaterim tovarišem — brez vsakega obvestila — od plače za mesec marec t. l. po 200 Din kot preužitek na položajni plači. Kakor smo poučeni, so bili ti tovariši postavljeni v višjo skupino z ukaznim dekretom, v katerem je izrecno naveden dan napredovanja in zato ne pride v tem slučaju v upoštevanje dan podpisa. — Prizadeži tovariši naj takoj uradnim potom zaprosijo (nakazujočo oblast) velikega župana, da ukrene potrebno, da se jim bodo izplačevali neokrnjeni zvišani prejemki in da se jim povrne odtegnjeni znesek. Vlogi naj prilože overjoven prepis ukaznega dekreta, v katerem je izrecno določen dan napredovanja in prepis odloka velikega župana. — Če dobe uradno obvestilo, da se jim nakazuje višja skupina položajne plače z drugim dnevom, kakor ga določa izrecno ukazni dekret, naj se pritožijo na državni svet in se pri tem sklicujejo na rzsodbo državnega sveta Br. 26.993 od 12. novembra 1925. — K poglavju priznavanja višjih skupin se še povrnemo in napravimo potrebne korake.

—š Pripadnost polne stanarine povodom poroke državnega uslužbenca. Odrejuje se z ozirom na dejstvo, da Mestna kontrola, sklicujoč se na razpis Glavne

kontrole z dne 23. februarja 1926 št. 14.334 (D. m. f. št. 1221/pr. A-27), zahteva nakazilo polne stanarine od dneva poroke dalje, sledeče: V formalnem pogledu odločimo stojimo na principijelnem stališču, da ima Mestna kontrola v smislu 1. odst. čl. 59. zakona o Glavni kontroli edino le pravico in dolžnost inhibirati izplačila, ki po njenem mnenju proti zakonu ali budžetu kršijo državne interese. Ne pripada pa ji nobena ingerenca v primeri, da je naredbodavec po mnenju Mestne kontrole kakega uslužbenca prikrajšal. Isto velja tudi za razpise in postopanja Glavne kontrole same. To izhaja ne samo iz obče znane namena teh institucij, marveč tudi iz činjenice, da je uslužbencu odprta pravna pot, ako se čuti prikrajšanega, in naša zakonodaja ne pozna poleg tega še oficijelnega varstva privatnih interesov uslužbencev. Cit. razpis mora imeti le ta pomen, da Mestna kontrola sme vidirati plačilne naloge, ki temelje na tej ugodnejši interpretaciji zakona. V meritornem oziru opozarjam, da navedeni razpis Glavne kontrole nikjer ne ureja dneva zapadlosti polne stanarine ob priliki poroke, temveč le ugotavlja, da pripadajo avtomatične povisice osnovne plače (čl. 31. in 47. urad. zak.) in stanarine po dovršetku gotovih službenih let (čl. 35. cit. zak.) po sili zakona nastanko od dneva, s katerim je bil izpolnjen pogoj za višjo plačo. Glede nakazila polne stanarine za primer poroke državnega uslužbenca pa se je še naprej ravnati po okrožnici delegacije z dne 29. decembra 1925 št. 5726/pr. 25, ki še ni razveljavljena in ki tudi ni v nasprotju z cit. razpisom Glavne kontrole.

Naša gospodarska organizacija.

VABILO

na VII. redni občni zbor »Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini«, registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil v petek, dne 25. marca 1927 ob poldnesi uri v okoliški šoli v Celju, Razlagova ulica št. 5.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju leta 1926.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1926.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti in predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

Dol pri Hrastniku, dne 5. marca 1927.

Načelnik: Anton Gnus.

—g Gg. člani načelstva in nadzorstva Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini, r. z. z. o. z., se vabijo vljudno k skupni seji, ki se vrši na praznik dne 25. marca t. l. ob 8. uri v okoliški deški osnovni šoli. — Ant. Gnus, načelnik.

Razpisi služb.

—r Razpis službe za učiteljico na šestrazredni dekliški osnovni šoli v Konjicah in službe za učiteljico na šestrazredni osnovni šoli z eno začasno vzporednico pri Sv. Križu pri Ljutomeru se je razveljavil. Glej tudi »Uradni list«. — Prosvetni inspektor: Poljanec.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— Ljubljansko učiteljsko društvo zboruje celodnevno v petek, dne 18. marca t. l. ob 9. uri v telovadnici II. deške osn. šole na Covojski cesti s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Referat o telesni vzgoji. (Referent tov. Jeras). 3. Učitelj in zakoni o socialnem zavarovanju delavstva. (Referent tov. Ambrožič). 5. Slučajnosti. — Odbor.

— Kranjsko učiteljsko društvo zboruje dne 18. marca 1927 ob 9. uri v Smartnem z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Zapisnik zadnjega zborovanja. 3. Potopis tov. Oraničeve. 4. Pestalozzi, osnovatelj delovne šole, referira tov. Ferjančičeva. 5. Slučajnosti. Na mnogobrojno udeležbo vljudno vabi odbor.

— Učiteljsko društvo UJU za kočevski okraj zboruje 18. marca 1927 v Kočevju takoj po prihodu dopoldanskega vlaka po sledečem dnevnem redu: 1. Otvoritev. 2. Moderni razvoj šolstva, delovna šola in drugi šolski tipi. Predava učitelj Leo Pišbrovec. 3. Šolski vrt in njega umna uporaba. Predava nadzornik za šolske vrtove A. Skulj. 4. Seja širjega sosveta UJU —

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom
Izdela Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.
Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah
zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist »UČITELJSKEGA KONVIKTA« v Ljubljani in »UČITELJSKEGA DOMA« v Mariboru.